

Βασίλης Σαλπιστής



Σε αυτή την στήλη, φιλοξενούνται συνεντεύξεις νεότερων και μεγαλύτερων καλλιτεχνών, που δημιούργησαν έργα τέχνης που είτε εκτίθενται αυτή την χρονική περίοδο ή εκτέθηκαν πρόσφατα, και γίνονται αφορμή να συνομιλήσουμε μαζί τους, για όλες τις πτυχές του έργου τους. Ακριβώς όπως στην περίπτωση του Βασίλη Σαλπιστή, ο οποίος ζει και εργάζεται στο Παρίσι, όπου μέσα από το βίντεο “Un par Un” και τη γλυπτική εγκατάσταση “19 montage”, που δούλεψε και εκθέτει μαζί με τη Marie Voignier στο Le 19 CRAC - Centre régional d'art contemporain à Montbéliard, συνθέτει ένα κολλάζ εικόνων που διερευνούν θέματα όπως: ο

μύθος, ο άνεμος, η ιστορία, η ψυχανάλυση, ο θάνατος...

Της Έφης Μιχάλαρου
Φωτ. Αρχείο Βασίλη Σαλπιστή

Στην έκθεση «Mutations-Mise en forme», παρουσιάζεται μαζί με την Marie Voignier το video une par une. Πως προέκυψε;

Το “Un par un” ή “Ένα ένα” στον πρωτότυπο τίτλο, είναι ένα βίντεο που γυρίσαμε στην Αθήνα και το Παρίσι με την Marie Voignier. Κατά την περίοδο της έρευνας για το φιλμ, πραγματοποιήσαμε μια σειρά συνεντεύξεων σχετικά με την πρόσληψη της πολιτικής συγκυρίας υπό το πρίσμα της μεταφυσικής, στο ραγδαία αναπτυσσόμενο λόγω των συνθηκών τοπίο των διάφορων εκφάνσεων της πνευματικής αναζήτησης στην Ελλάδα. Πέρα από τον ολοένα αυξανόμενο αριθμό τους, μας ενδιέφερε η πολιτικοποίηση του δημόσιου λόγου αυτών των συνήθως εσωστρεφών ομάδων, σε μία συγκυρία όπου το σύνολο του δημόσιου λόγου τείνει να πολιτικοποιηθεί. Ένα τμήμα αυτού του υλικού συνθέτει μαζί με άλλες πηγές την αφήγηση του “Ένα ένα”, το οποίο στην τελική του μορφή είναι ένα πειραματικό φιλμ – κολλάζ. Το συνθέτουν μαρτυρίες και κείμενα σχετικά με μεγάλα ιστορικά γεγονότα, τον θάνατο, τα φαντάσματα, την κρίση και τον τρόπο διαμόρφωσης εναλλακτικών πολιτικών αφηγήσεων. Αν και αποτελείται σε ένα μεγάλο βαθμό από

κινηματογραφημένες φωτογραφίες, ακόμη και εν κινήσει οι εικόνες του φιλμ παραπέμπουν στην στατικότητα του σταθερού πλάνου. Μέσω της αντιπαραβολής τους, υπό την μορφή ενός άτλαντα αναπαραστάσεων, ετερογενείς αλλά και κυριολεκτικές εικόνες μετατοπίζουν την αφήγηση προς τον χώρο του οπτικού δοκιμίου.

Ταυτόχρονα υπάρχει και μία σειρά από εγκαταστάσεις που συνδέονται με το video, ως ενιαίο έργο;

Η γλυπτική εγκατάσταση “19 montages”, επίσης σε συνεργασία με την Marie Voignier, αποτελεί ανεξάρτητο έργο. Στο πλαίσιο της από κοινού τους παρουσίασης με το φιλμ, αναπτύσσουν ένα διάλογο μέσω των αναλογιών στην εκάστοτε χρήση του μοντάζ, αλλά και την οριακή προσέγγιση της αναπαράστασης και στις δύο περιπτώσεις. Το “19 montages” αποτελείται από μια σειρά υποθέσεων διαφορετικών συναρμογών πετρωμάτων και γεωμετρικών κεραμικών μορφών. Τα πετρώματα είναι θραύσματα που έχουμε περισυλλέξει από ένα εγκαταλελειμμένο λατομείο από όπου εξορυσσόταν για την οδόστρωση του Παρισιού τον 19 αιώνα. Η αφετηρία γι’ αυτό το έργο είναι μία γκραβούρα του Γκαίτε με τίτλο “Chaos rocheux de Luisenburg” (1785) όπου «επανορθώνει», μέσω του σχεδίου, βραχώδεις σχηματισμούς που είχαν καταρρεύσει, τους οποίους συναντούσε κατά την διάρκεια των περιπάτων του. Το “19 montages” χρησιμοποιεί το φανταστικό δυναμικό αυτής της ρομαντικής σχεδιαστικής χειρονομίας, αναπτύσσοντας τις φορμαλιστικές και αφηγηματικές της δυνατότητες.

Γιατί αποφασίσατε να παρουσιάσετε ασπρόμαυρες φωτογραφίες από ταινίες και από διάφορες σκηνές, παράλληλα με λόγο; Μοιάζει να δημιουργείται μία νέα ταινία μικρού μήκους;

Το αρχαικό φωτογραφικό υλικό που χρησιμοποιούμε στο “Ένα ένα” προέρχεται από ένα ευρύ φάσμα εκδόσεων, κατά κύριο λόγο από το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα, η θεματολογία των οποίων κυμαίνεται από φωτορεπορτάζ ειδησεογραφικού χαρακτήρα τύπου Paris Match ή Time Life, σε βιβλία ζωολογίας ή τουριστικές εκδόσεις για τα χωριά των Ελβετικών Άλπων. Το υλικό αυτό σχηματίζει δύο μεγάλα γραμμικά κολλάζ 10 μέτρων το καθένα, τα οποία κινηματογραφήσαμε στην συνέχεια. Αυτό το οπτικό υλικό που βρίσκεται αισθητικά κοντά στην Μαγική Λατέρνα, τον πρόγονο του σινεμά, λειτουργεί τρόπον τινά σαν ταινία μέσα στην ταινία, δημιουργώντας ένα οπτικό και εννοιολογικό αντίβαρο στις εικόνες που γυρίσαμε στην Αθήνα.

Τα θέματα που διαπραγματεύεστε είναι ο μύθος, ο αέρας, η ιστορία,

η ψυχανάλυση και ο θάνατος, που εξωτερικά φαίνονται ασύνδετα. Ποια ανάγκη σας προτρέπει να τα συνδέσετε εικαστικά, φιλοσοφικά, θεωρητικά και εννοιολογικά;

Το σύνολο των στοιχείων που αποτελούν την θεματολογία που διαπραγματεύονται οι πέντε ενότητες του φιλμ, συγκλίνει σε μια διερεύνηση των σύγχρονων εφαρμογών της λειτουργίας του μύθου και στον τρόπο που αυτές διαμορφώνουν τις προσωπικές και συλλογικές μας αφηγήσεις.

Τα έργα που παρουσιάζετε στο Κέντρο Σύγχρονης τέχνης le 19 CRAC, Centre régional d'art contemporain de Montbéliar, είναι εκτός Παρισιού. Τι ρόλο παίζει ο χώρος στη δημιουργία τους, υπάρχει διάλογος και αλληλεπίδραση;

Δεν είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζω την δουλειά μου σε εκθέσεις που οργανώνει το 19 CRAC, είναι κατά κάποιο τρόπο η συνέχεια μιας συζήτησης που έχει αρχίσει εδώ και καιρό με τον διευθυντή του, τον Philippe Cyroulnik. Όπως συμβαίνει συχνά στις σχέσεις θεωρητικών και καλλιτεχνών, η συζήτηση διεξάγεται στον χώρο όπου τέμνονται τα εκατέρωθεν πεδία έρευνας και στην περίπτωση μας, θα έλεγα πως πρόκειται για τα δυσδιάκριτα όρια μεταξύ αφαίρεσης και παραστατικότητας.

Τι ρόλο παίζουν σήμερα αυτά τα Κέντρα στη σύγχρονη τέχνη, την προώθηση και την προβολή της τέχνης σε σχέση με τις γκαλερί; Γνωρίζουμε ότι στο παρελθόν ο θεσμός των FRAC- άνθισε στην Γαλλία, τι γίνεται σήμερα;

Τα FRAC και τα Κέντρα Σύγχρονης Τέχνης, όντως γνώρισαν μια έντονη περίοδο άνθησης από την δεκαετία του '80 και μετά. Τα τελευταία όμως χρόνια αυτή η πορεία έχει ανακοπεί. Διανύουμε μια περίοδο όπου τα Κέντρα Σύγχρονης Τέχνης, κλείνουν το ένα μετά το άλλο και η χρηματοδότηση των θεσμών και μουσείων που επιβιώνουν, μειώνεται δραστικά στερώντας τους καλλιτέχνες από τα απαραίτητα αυτά εργαλεία και το κοινό από τις ελάχιστες συχνά δυνατότητες πρόσβασης στην τέχνη.

Πρώτη Δημοσίευση 13/1/2015, www.dreamideamachine.com

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου